№ 236 ՇԱԲԱԹ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

1918
ՔԱՌԱՍՈՒՆԵՕԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՇԱԲԱԹ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ № 236

Նոյեմբերի 1-ից մինչեւ դեկտ. 1-ը Թիֆլիսում 10 ռուբլի։
Առանձին համարները Թիֆլիսում և գաւառներում 50 կ., երկաթուղային կայարաններում 70 կոպ.։
Մեր հասցէն՝ Тифлисъ, редакція «Мшакъ». Tiflis, Rédaction „Mschak". Соломоновская, 21.
Խմբագրատան տելէֆոն № 2—53

ՄՇԱԿ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—3 (բացի կիրակի և տօն օրերից)
Յայտարարութիւն ընդունվում է ամէն լեզւով
Յայտարարութիւնների համար վճարում են՝ իւրաքանչիւր տողատեղին 70 40 կոպ.։
Հասցէն փոխելու համար պէտք ուղարկել թէ հին հասցէն եւ 1 ռուբլի։

Յովհաննէս Գրիգորեան, Եղիսաբէթ Սիմէօնեան, Գրիգոր Յովհաննիսեան, Ոսկի և Գոհարիկ ՏԷՐ-ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆՆԵՐԸ սրտի կսկիծով յայտնում են ազգականներին և ծանօթներին առաջնի սիրելի կնոջ և մեւսների հարսի՝

Աննա Ակիմովնա ՏԷՐ-ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ
(Ծն. ԿԻՐԼԻԵՎԱ)

ցաւալի վաղաժամ մահը։ Ամբիծքը այսօր ժամը 6-ին բնակարանում (Զերքեզովսկայա, Բատումսկի պեր. № 8)։ Թաղումը կիրակի, ժամը 10-ին դէպի Թանդոյեան եկեղեցին, ապա Խօջիվանքի գերեզմանատունը։
1041. 2—1

Մկրտիչ Յովհաննիսեան ՏԷՐ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ սրդկերանցով և հարսով յայտնում են ազգականներին և ծանօթներին իրանց թանգագին հարսի՝

Աննա Ակիմովնա ՏԷՐ-ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ
(Ծն. Կիրլիեվա)

վաղաժամ մահը։ Ամբիծքը այսօր երեկ. ժ. 6 ին բնակարանում (Զերքեզովսկայա, Բատումսկի պեր. № 8)։ Թաղումը վաղը, կիրակի, ժամը 10-ին դէպի Թանդոյեան եկեղեցին, ապա Խօջիվանքի գերեզմանատունը։
1042. 2—1

Թագուհի Մովսիսեան և Մկրտիչ Աւագեան ՊԵՏՐՈՍԵԱՆՆԵՐԸ որդկերանցով և հարսով յայտնում են ազգականներին և ծանօթներին իրանց թանգագին հարսի՝

Աննա Ակիմովնա ՏԷՐ-ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ
(Ծն. Կիրլիեվա)

վաղաժամ մահը։ Ամբիծքը այսօր երեկ. ժամը 6 ին բնակարանում (Զերքեզովսկայա, Բատումսկի պեր. № 8)։ Թաղումը վաղը, կիրակի, ժամը 10-ին դէպի Թանդոյեան եկեղեցին, ապա Խօջիվանքի գերեզմանատունը։
1043. 2—1

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՈՒՆ
(ԶՈՒԲԱԼՈՎԻ ԱՆՈՒՆ)
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏԻԿ ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ
Այսօր, շաբաթ, նոյեմբերի 16 ին կը ներկայացնէ

ԵՐԿՈՒ ՈՐԲ

Դրամա 5 գործ. և 7 պատկեր, Թարգմ. ֆրանսերէնից։
Մասնակցում են՝ տ. տ. Մանուչարեան, Յասմիկ, Վանեցեան, օր. օր. Հայկուհի, Մարտիրոսեան, պ. պ. Գալստեան, Դաւթեան, Ղուշչեան, Մարութեան, Մութաֆեան, Քալանթար և այլք։
Սկիզբը երեկ. ճիշդ ժամը 7 ին
Տեղերի գները 50 կ. մինչև 3 ր.։
Հերթ. ռէժիսսօր՝ տ. ՅԱՍՄԻԿ
Գեղարուեստ. մասի ղեկ.՝ Եաղուբեան Ի.
Սցենարիուս՝ Մալխասեան Գ.
Յուշարար՝ Աղաբաբեան Կ.
Վարչութեան հերթ. անդամներ՝
Յովհաննիսեան I. Սերժ
1040. 1—1

ԱՐՀԵՍՏԱՒՈՐԱՑ ԱԿՈՒՄԲԻ
Ձմեռային թատրոն
Ձմեռային սեզօնի բացումն
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Յ. Ոսկանեան
Կիրակի, նոյեմբերի 17-ին
ՀԱՅ ՕՊԵՐԵՏԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԸ
Մասնակցութեամբ տ. տ. Նուպէրի, Սօֆի-Վարդիթերի, Զատուշեանի, Հրաչեայի, պ. պ. Թորոսեանի, Տրդատեանի, Խաչատրեանի, Շարա Տալեանի, Ղարամանեանի, Կորկոտեանի և ուրիշների
Կը ներկայացնէ
հոյակապ աջողութիւն գտած ժողովրդական լեգենդա ըստ աշուղ Ջիւանիի՝
ԱՍԼԻ եւ ՔԵԱՐԱՄ
Երաժշտական ողբերգութիւն 5 արար. Յ. Ոսկանեանի։
Կը լինի հոխ բալէտ մասնակցութեամբ Արքունական թատրոնի առաջին պարող պ. ԱԼԲԵՐՏԻ։
Վարչութիւնը պատիւ ունի յայտնելու, որ բոլոր կիրակի, երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը պարբերաբար կը լինեն հայկական ներկայացումներ, որոնց կը մասնակցեն տեղումս գտնվող բոլոր լաւագոյն օպերէտային ոյժերը, որոնց մասին կը յայտարարվի աֆիշաներում։
Թատրոնը տաքացվում է և մուտքը ազատ է ամենքի համար։
Տեղերի գները մատչելի են
Սկիզբը երեկ. ժամը ուղիղ 7-ին, կը վերջանայ ժամը 10 ին։
ԱԶԴ.—Երեքշաբթի, նոյեմբերի 19 ին, «ՇԱՀ-ԻՍՄԱՅԻԼ»։
տռ. 1038. 2—2

Բացված է
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԲՈՒԺԱՐԱՆ
Մշտական մահճակալներով
ԲԺՇԿԱՊԵՏ
Ռ. ԴՕՆԽԻՆԻ
Նախկին երկար-ժամանակեայ ասիստենտ Պարիզի և Վիեննայի համալսարանների աչքի հիւանդութիւնների կլինիկաների, ընդունում է
Աչքի հիւանդութիւններ
ունեցողներին ցերեկվայ ժամը 9-ից մինչև 11½-ը և երեկ. 4—7½-ը։ Միքայէլեան փող. 141 («Ապոլլօյին» մօտիկ)։ Տանը և վիրաբ. կարօտ հիւանդները ընդունվում են լրիւ պանսիօնով։
տռ. (տ. օ.) 849. 100—34

ԲԺՇԿԱՊԵՏ
Գ. ՄԵՀՐԱԲԵԱՆՑ
Նախկին ասիստենտ Բեռլինի և Մօսկվայի համալսարանների կլինիկաների, մասնագէտ ներքին հիւանդութիւնների—թոքախտ և սրտի։ Ընդունելութիւնը՝ իր բնակարանում և լոյսի ու էլեկտրօբուժական կաբինէտում։ Հետազօտութիւնը և բժշկութիւնը X ճառագայթներով։
Ամեն օր՝ 9—1 և 5—8 ժամը երեկ.։
Բեբուտովսկայա փ., № 23, հեռ. 7—92.
տռ. օ.) 100—44

ԲԺՇԿԱՊԵՏ
Գ. ՀԱԽՎԵՐԴԵԱՆ
Նախկին օրդինատօր Պետրոգրադի սիֆ.-վեներ. հիւ. կլինիկայի, ընդունում է յատկապէս միզասեռ., վեներական և սիֆիլիս հիւանդութիւն ունեցողներին։
Առաւօտ. ժամը 10—12.
Երեկ. » 5—7.
Սեմենովսկայա փ.18 (Վօրօնցօվի արձանի մօտ). Բնակարանը Սեմեօնովսկայա, 16։
տռ. (հ. հ. շ. կ.) 100—25

ԲԺԻՇԿ
Կ. Ց. ՂԱԶԱՆՃԵԱՆ
Ներքին և երեխայոց հիւանդութիւններ։ Ընդունում է ամեն օր առաւ. ժ. 10—12-ը, երեկ. ժ. 5—7-ը, Աբաս-Աբադսկի պերեուլոկ № 7։
տռ. (տ. օ.) 877 100—35

ԲԺԻՇԿ
Վ. ԽԱՉԱՏՐԵԱՆՑ
Ներքին և ջղային հիւանդութիւններ։ Հիւանդների համար անհրաժեշտ անալիզները կատարվում են ՁՐԻԱԳԷՍ։
Ընդունելութիւնը եր. ժ. 5½—7
Հասցէ՝ Бебутовская, № 56.
տռ. (օ. մ.) 504. 100—52

ԲԺԻՇԿ
Գր. Յ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ
Նախկին ասիստենտ Ժընէվի համալսարանի կլինիկաների և պրօֆ. Oltramare ի վեներական հիւանդութիւնների մասնագիտական բուժարանի։
ՆԵՐՔԻՆ և ԿԱՆԱՆՑ հիւանդութիւններ. մասնագէտ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ (ՍԻՖԻԼԻՍ, ներարկումն «606»-ի և «914»-ի), ՄԻԶԱՍԵՌԱԿԱՆ (ՀԻՆ և ՆՈՐ ՏՐԻՊԵՐ և նրա կօմպլիկացիաները) և ԿԱՇՈՒԻ ցաւերի։ Էլեկտրաբուժական կաբինէտ։
Ընդունելութիւնը ամեն օր առ. ժամը 10—1-ը, երեկ. 4 — 6-ը։ Կիրակի օրերը միմիայն ցեր. ժամը 12—1 ը։
Կիրօչնայա փող. № 11.
տռ. 789. 100—53

ԲԺԻՇԿ
Մ. Կ. ՎԱՆՑԵԱՆ
Ներքին եւ ջղային հիւանդութիւններ։
Ընդունելութիւն ամեն օր՝ 12—1-ը ցեր., 6—7 երեկոյեան։ Շաբաթ օրերը ձրի ընդունելութիւն չքաւորների համար։
Абасъ-Абадская пл. д. № 1.
տռ. (տ. օ.) 976. 100—18

ԲԺԻՇԿ
Ա. ՇԱՀԲԱԶԵԱՆ
Նախկին ասիստենտ Բեռլինի համալսարանի կլինիկաների
Մասնագէտ մանկաբարձութեան, կանանց հիւանդութիւնների, նրանց միզասեռական և վեներական ախտերի («606» և «914»), էլեկտրաբուժումն արգանդի և ձուարաններ խրօնիկական բորբոքումների։ Ամեն օր, երեկ. ժամը 5—7-ը, կիրակի օրերը առաւ. ժ. 10—11-ը։ Հասցէն՝ Հայկինեան փողոց, Մելիք Ազարեանի տուն, № 3, բն. 12, հեռախօս № 16—71։
տռ. (հ.հ.շ.կ.) 100—32

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ
Մ. Մ. ԿԵՕՆՃԵԱՆԻ
Ոսկեայ և պլատինէ ատամներ, արհեստական ատամներ՝ ֆարֆորից և ոսկուց (առանց քիմքի), վինտով ատամներ և այլն։
Ընդունելութիւնը՝ ցեր. 10—2 ժ.
Երեկոյեան 4—6 ժ.
Կիրակի օրերը 10—12 ժ.
Լերմոնտովսկայա փողոց № 1, մուտքը Աբաս-Աբադսկի պերէուլոկից։
տռ. 885. 100—22

ԶԻՆԱԴԱԴԱՐ

Համաշխարհային սպանդանոցը դադար առաւ վերջապէս։ Բոլոր ֆրօնտներում յայտարարված է զինադադար։

Ցաղթական դաշնակիցները Գերմանիային առաջադրել են այնպիսի պայմաններ, որոնցով միանգամայն անզօր են դարձնում Գերմանիայի դիմադրական ոյժը և որոնց իրականացումը պիտի համարվի հաշտութեան նախապայման։

Այդ պայմանների համաձայն, դաշնակիցները գրաւում են ոչ միայն Հիւսիսային Ֆրանսիան, Բելգիան, այլ և բռնում են Հռենոսի ձախ ափերում գտնվող գերմանական բոլոր բերդերը, վերցնում են գերմանական նաւատորմի մի մասը, զէնքի և ռազմամթերքի կէսը և նաւապաշարում են գերմանական ծովափը, մի խօսքով՝ Գերմանիան այդպիսով դարձնում են զինաթափված մի պետութիւն, որ այլ եւս անկարող պիտի լինի որեւէ լուրջ վտանգ հանդիսանալ դաշնակիցների համար։

Դաշնակիցների ծանր պայմանները Գերմանիայի նկատմամբ ըստ երեւոյթին ժամանակաւոր բնոյթ ունեն, որովհետեւ անկարելի է ենթադրել, որ Վիլսօնի արդար պայմաններն ընդունող դաշնակիցները կամենային վրէժ լուծել, առանց այն էլ թուլացած, ընկճված գերմանական ժողովրդից, գրաւելով Հռենոսից արեւմուտք ընկած գերմանական հողերը։ Դա անշուշտ, ինչպէս ասացինք, նպատակ ունի միանգամայն անզօր դարձնել Գերմանիայի դիմադրական ոյժը։

Այսպիսով դաշնակիցները կամեցել են նախ և առաջ հանել կենտրոնական պետութիւնների ամենավտանգաւոր ատամը, որից յետոյ միւսներն ինքնին դառնում են անվտանգ, ինչպէս օրինակ Աւստրիան և Թիւրքիան։

Միւս կողմից՝ ենթադրութիւն կայ, թէ դաշնակիցները զինաթափելով և նաւապաշարելով Գերմանիան՝ նպատակ ունեն թուլացնել յեղափոխական շարժումը թէ Գերմանիայում ու Աւստրիայում և թէ Ռուսաստանում առանձնապէս, երկիւղ կրելով թէ յեղափոխութեան ալիքը կարող է անցնել և դաշնակից երկիրները, ինչպէս որ անցել է արդէն Բուլղարիա։

Եթէ այս ենթադրութիւնը ճիշդ է, և եթէ դաշնակիցները հաստատ որոշել են զէնքի ոյժով խեղդել յեղափոխութիւնները յիշեալ երկիրներում, ապա պէտք է կարծել, որ այդ բանը հազիւ թէ աջողվի նրանց, որովհետեւ հինգ տարի պատերազմող դաշնակիցների զինւորը, որ կարօտ է լիակատար հանգստութեան, հազիւ թէ համաձայնի կռւի ելնել յեղափոխական երկիրների դէմ, այն էլ զինադադարից յետոյ։ Ֆրանսիայի և Անգլիայի դեմօկրատիան այնքան զգաստ է, որ դժուար թէ մի այդպիսի քայլի դիմի, իսկ նրանց կառավարութիւններն այնքան հեռատես են, որ հազիւ ձեռնարկեն այդպիսի մի գործի, սեփական երկիրներում յեղափոխութիւն չը բորնկցնելու երկիւղից։ Շատ-շատ, յեղափոխութեան ընթացքը կանգնեցնելու համար, նրանք կը գործեն յեղափոխական երկիրների չափաւոր տարրերի միջոցով, ինչպէս անում են, օրինակ, Ռուսաստանի նկատմամբ, զէնք և դրամ տալով Սամարայի կառավարութեան (չեխո-սլօվակներին) և կօզակներին։

Առանձնապէս Ռուսաստանի վերականգնումը իր նախկին սահմաններում բնաւ ձեռնտու չի կարող լինել դաշնակիցներին, մասնաւորապէս Անգլիային, որովհետեւ վերականգնած Ռուսաստանը, տարիներ անցնելուց յետոյ, նորից կը սպառնար նրա ազդեցութեանը Պարսկաստանում և Թուրքեստանում, դեռ մի կողմ թողնելով այն հանգամանքը, որ նրանք՝ դաշնակիցները նախանձախնդիր են փոքր ազգերի ինքնորոշման. ասել է թէ, Ռուսաստանի ազգութիւններին պիտի տրվի ինքնորոշում, դրանց թւում, ի հարկէ, և Անդրկովկասի ազգութիւններին։

Այնու ամենայնիւ, ինչ էլ լինի, քաղաքական այս իրադարձութիւնների մէջ, հայերը մեծ յոյսեր չը պիտի կապեն յաղթողների հետ՝ յետագայում դառն հիասթափութիւններ չը կրելու համար, և նրանց յաղթանակից ոգեւորված՝ չը պիտի թշնամանան իրանց հարեւանների հետ։ Յաղթողը որքան և յաղթող, այնու ամենայնիւ միշտ նըկատի է առնում տուեալ երկրի այս կամ այն ոյժը, և միշտ էլ աշխատում է յենվել այն ոյժի վրա, որը կազմում է մեծութիւն և որից կարող է աւելի շահվել։

Եւ քանի որ այս այսպէս է, հայերին մնում է միշտ հաշտ և համերաշխ լինել իրանց հարեւանների հետ և զօտեպնդել միայն իրանց պատմական իրաւունքով։

Յուսանք, որ զինադադարին կը հետեւի արդար հաշտութիւն։

ՓՐԿԵՑԷՔ ՈՐԲԵՐԻՆ

Ամենայն օր մեր խմբագրատունն են դիմում մարդիկ և սոսկալի գոյներով նկարագրելով Թիֆլիսի փողոցներում սառչող որբերի դրութիւնը՝ խնդրում են մեզ օգնութեան հասնել նրանց։

Երէկ էլ մեր խմբագրատուն եկաւ Պետ. Տէր-Յովակիմեան ազգանունով մի պարոն և նկարագրեց, թէ ինչպէս Միքայէլեան փողոցում երկու որբ մերկութիւնից սառած ընկել էին խոնաւ սալայատակների վրա հոգեվարք դրութեամբ, իսկ անցող-դարձող ժողովուրդը այդ տեսարանի հանդէպ լուռ էր և անզգայ։

Առ հասարակ պէտք նկատել, որ Թիֆլիսի հայ հասարակութիւնը զուրկ է գթասրտութիւնից. ազգային ժողովրդական աղէտները երբէք չեն յուզում նրա խորթացած սիրտը, և նա այդ ամենի մօտով անցնում է անտարբեր, անմասնակից։

Ժամանակ է վերջապէս շարժելու այդ կարծրացած սրտերը և մասնակից անելու նրանց սեփական ժողովրդի աղէտներին։

Վիրահայ Ազգ. Խորհրդի փոխստականական բաժանմունքը պարտաւոր է անմիջապէս կտրուկ միջոցներ ձեռք առնել սովահարած և ցրտահար որբերին փրկելու։ Նա պէտք է անմիջապէս, առանց յապաղելու կիրառի փախստականական վերջին խորհրդակցութեան մէջ ընդունված որոշումները. այն է՝ կամ պիտի պարտադրել բոլոր ունեւոր հայերին մի-մի որբ վերցնել իրանց տներում պահելու կամ պէտք է պարտադիր տուրք սահմանել ամենքի վրա, վարձել բնակարաններ որբերին տեղաւորելու։

Ամեն մի բոպէն մահ է բերում մեր որբերին, ամեն մի բոպէ հնձվում է մեր մատաղ սերունդը։ Եւ ամեն մի բոպէ յապաղելը յանցանք է ներկայ դէպքում։

Աղէտը բացառիկ է. միջոցները ևս պիտի լինեն բացառիկ ու կտրուկ։

Փախստականական բաժանմունքը պէտք է այսօրեէթ նոյն անի հայ ժողովրդին՝ որբերին հաւաքելու և պատսպարելու, եթէ ոչ վաղն ուշ կը լինի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

(Վրաստանի Հեռագրական Գործ. միջոցով)

ԶԻՆԱԴԱԴԱՐԻ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋԸ

(Գերմանական մամուլ, Նոյեմբ. 13-ին)

Ջէզոք մամուլը, հոլլանդական և շվէդական մամուլը գերմանական մամուլի նման մատնանշում են զինադադարի շատ ծանր պայմանները գերման ժողովրդի համար։ Լրագիրների ասելով Նոր Գերմանիան յաղթողի կամքով բոլորովին ուժասպառ է. Նրա ձեռքերը ու ոտքը կապված են։

Հէնց այժմ յայտնի դարձաւ, որ զինադադարի պայմանները մասամբ մեղմված են և պարփակվում են 35 կէտերում։ Սակայն գերմանական մամուլը այդ էլ թերի է համարում։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋԸ

(Գերմ. մամուլ, 13 նոյեմ.)

Գերմանական կառավարութիւնը շվեյցարական կառավարութեան միջոցով հետեւեալ պաշտօնագիրն ուղարկեց Միացեալ Պետութիւնների կառավարութեանը.

«Այժմ, երբ զինադադարը կնքված է, գերմանական կառավարութիւնը պնդում է Միացեալ Պետութիւնների նախագահի առաջ, թէ անհրաժեշտ է սկսել հաշտութեան բանակցութիւններ։

«Գործը արագացնելու նպատակով գերմանական կառավարութիւնը առաջարկում է ամենից առաջ կնքել նախնական հաշտութիւն և հաղորդել իրան տեղն ու ժամանակը, երբ կարելի է սկսել բանակցութիւնները։

«Պարենաւորման հարցում հնարաւոր սպառնալիքների հետեւանքով գերմանական կառավարութիւնը առանձին նշանակութիւն է տալիս հաշտութեան բանակցութիւնները անմիջապէս սկսելուն»։

ՌՈՒՄԻՆԻԱՆ, ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԸ

(Բօլշեվիկեան մամուլի բիւրօ, 14 Նոյեմբ.)

Ռումինիան պատերազմ յայտարարեց Գերմանիային։

Գերման անկախները պահանջում են, որպէս զի Իօֆֆէն վերադառնայ Բեռլին։

Միջոցներ են ձեռք առնված վերադարձնելու հայրենիք ռուս գերիներին Գերմանիայից։

Բեռլին են ուղարկվում Զինօվիեվը, Ռադէկը և Պետրօվը։ Ամեն օր երեկ. ժ. 8 ին Չիչերինը ուղղակի գծով խօսելու է Բեռլինի հետ։

ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅՈՒՄ

(Բօլշեվիկեան մամուլի բիւրօ, 14 Նոյեմ.)

ՄՕՍԿՎԱ.—Չիչերինը խօսակցութիւն ունեցաւ ուղղակի գծով պատգամաւոր Օսկար Կօնի հետ Գերմանիայում կատարվող դէպքերի ընթացքի մասին։

Նոր կառավարութիւնը կազմվել է անկախների և շեյդեմաննեանների համաձայնութեան հիման վրա։ Կաբինէտի մէջ մտնում են 6 հոգի հաւասար իրաւունքներով։ Սպարտակ խմբակը չէ մասնակցում կառավարութեան մէջ։ Հարց ժամանակամիջոցում գու-

մարվելու է խորհուրդների համագերմանական համագումար։ Սպարտակ խմբակը հրատարակում է «Կարմիր դրօշակ» անունով լրագիր։ Գլխաւոր շտաբը ճանաչում է խորհուրդներին։ Գերման զօրքը հեռանում է նուաճած շրջաններից։

Անկախ սօցիալիստները և Շէյդէմանի կողմնակիցները համաձայնութիւն են կնքել հետևեալ նպատակներով. 1) քաղաքական իշխանութիւնը գտնվում է խորհուրդների իշխանութեան ձեռքում. 2) յեղափոխութեան նպատակն է՝ կազմել սօցիալիստական գերմանական հանրապետութիւն առանց հիմնադիր ժողովի։ Բուրժուազիայի հետ համաձայնութիւն չէ նախատեսվում։ Կաբինէտի մէջ գտնվող սօցիալիստ մինիստրներին կից պաշտօնավարելու են 2-ական քաղաքական կոմիսար։

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՕՑ.-ԴԵՄՕԿՐԱՏՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԹԻՖԼԻՍ, 14 նոյեմբ.—Անդրկովկասեան սօց.-դեմ. կազմ. 8-րդ համագումարը ուղարկեց հետևեալ շնորհաւորական հեռագիրները.

1) Համագումարը իր եղբայրական ողջոյնն է ուղարկում Ռուսաստանի սօցիալիստական պրօլետարիատին յանձին Ռ. ս.-դ. բ. կ. կենտրօնական կօմիտէի։ Այն ժամին, երբ վերջանում է եղբայրասպան համաշխարհային պատերազմը և շառագունում է ինտերնացիօնալի յաղթութիւնը, մենք հաւատում ենք, թէ ռուսական պրօլետարիատը կազատւի պատերազմից և դեմօկրատիայի պարտութիւնից կրած ծանր հարուածներից, այդ երկու աղէտներից, որոնց խափանելու համար իր ժամանակին ինտերնացիօնալը չունէր բաւականին ոյժ։ Մենք հաւատում ենք, որ այժմ, ինտերնացիօնալի վերականգնման հետ միասին, կը վերածնվի նաև ռուսական սօցիալ-դեմօկրատիան և ռուսական պրօլետարիատը, յաղթահարելով իր շարքերը քայքայող հիւծուածքը, վերստին կը գրաւի իր տեղը դեմօկրատական համաշխարհային շարժման շարքերում, որ հաւատարիմ կերպով ընթանում է դէպի սօցիալիզմը։

2) Գերմանիայի յեղափոխութեան յաղթանակի օրերում համագումարը ջերմ ողջոյն է ուղարկում գերմանական պրօլետարիատին՝ յանձին գերմ. սօցիալ-դեմօկրատիայի։ Համագումարը հաւատում է, թէ գերմանական պրօլետարիատը, որ նախաձեռնեց միապետութեան տապալման և դեմօկրատական հանրապետութիւն սահմանելու գործը, որպէս զի փրկէ իր երկիրը պատերազմի աղէտներից և իմպերիալիզմի շղթաներից, կը հասնէ իր վերջնական նպատակին՝ դեմօկրատիզմի միջոցով դէպի սօցիալիզմ։

3) Համագումարը, ժողովվելով այն օրը, երբ առաջին անգամ չորսամեայ եղբայրասպան պատերազմից յետոյ՝ այլ ևս չէ թափվում արիւն զօրաճակատների վրա, իր եղբայրական ողջոյնն է ուղարկում միջազգային պրօլետարիատին յանձին նրա կենտրօնական օրգանի։ Համագումարը իր հաստատուն հաւատն է արտայայտում, թէ մօտ է ինտերնացիօնալի վերածնութիւնը, որից մարդկութիւնը սպասում է բուժումն այն վէրքերի, որ պատճառեց նրան խելառ աշխարհակալ պատերազմը։ Համագումարը հաւատում է, թէ նոր մեծութեամբ վերածնված ինտերնացիօնալը իր մէջ ոյժ կը գտնէ լուծելու այն խնդիրը, որ առաջադրել է պատմութեան ընթացքը, այսինքն աշխատաւորների լիակատար ազատագրման ու սօցիալիզմի հաստատման խնդիրը։

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Խ. ԿԱՐՃԻԿԵԱՆԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թիֆլիսում ստացվել է հեռագիր, որ Երևանում քաղաքական հողի վրա սպանված է Հայաստանի խնամատարութեան մինիստր Խ. Կարճիկեան։ Ոճրագործները չեն գտնված։ Մանրամասնութիւնները առ այժմ պակասում են։ Հանգուցեալը, ինչպէս յայտնի է, Անդրկովկասեան կօմիսարիատի օրով վարում էր ֆինանսների մինիստրի պաշտօնը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԻՍԻԱՆ ԲԱԳՈՒՈՒՄ

Բագուից եկած մի վկայի, որ այնտեղից դուրս է եկել ամսիս 13-ին, հաղորդում է, թէ իր մեկնելուց մի օր առաջ Բագու է մտել անգլիական միսիան և ազգաբնակութեան կողմից արժանացել է ջերմ ընդունելութեան։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՑԱՄԱՆԱՒՆԵՐԸ ՍԵՒ ԾՈՎՈՒՄ

Նոյեմբերի 13-ին գիշերով Բոսֆորից Սև ծովն են մտել 6 անգլիական յածանաւ զօրքերով։

Այդ ռազմանաւերը սպասվում էին Բաթումում նոյեմբ. 14-ին կամ 15-ին։

ՍՏԱՎՐՕՊՕԼԻ ԱՌՈՒՄԸ

Ռուսաց կամաւորական զօրքը ջարդելով բօլշեվիկ զօրամասերին՝ նորէս նորից գրաւել է Ստավրօպօլ քաղաքը։

Հիւսիսային Կովկասի այն տեղերում, ուր դեռ իշխում են բօլշեվիկները, նրանց դրութիւնը հետզհետէ դառնում է անկայուն։

ԿԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԶՕՐՔԸ

Հաղորդում են, թէ ռուսական կամաւորական զօրքի շարքերը օրէ-օր ստուարանում են։

Եկատերինօդարից եկողները պատմում են, թէ զօրքի կազմակերպութիւնն ուժեղ է, պարէնի գործը լաւ է, կարգապահութիւնը խիստ է և ամեն ինչ կատարվում է նպատակայարմար կերպով։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻՑ

Հայ պատուիրակութեան հետ Թիւրքիայից եկած գերիներից հաւաքեցինք հետևեալ մի քանի ուշագրաւ տեղեկութիւնները.

Սրանցից մի խումբը գերի է ընկել Բաբերդում, որ բոլոր միւս ազգութեանց գերիների հետ՝ ռուս, վրացի և այլն՝ տարվել է Կըր-Շէհիր կոչված քաղաքը և մինչև այժմ էլ գտնվելիս է եղել այնտեղ։

Սկզբի վեց ամիսներում Թիւրքերը հաւասարապէս բոլոր գերիների հետ վարվել են դաժան և պահել են կալանաւոր վիճակում, բայց այնուհետև աւելի ազատ են լինում, չը նայած որ Թիւրքերը չեն դադարեցնում իրանց սովորական պատիժները տալ։

Գերիներին բացի օրական մի ֆունտաչափ հաց ու մի բուռ էլ քիշմիշ տալուց՝ ուրիշ ոչնչով չեն բաւարարել։

Սվազում հայերին պահել են միւս ազգութիւններից առանձնացրած վիճակում, բայց մահացու պատիժներ չեն տուել։ Սպանել են միայն նրանց, որոնք եղել են կամաւորական գնդերում, իսկ միւս ազգութիւններից էլ՝ կօզակներին, որոնցից Թիւրքերը վրէժ էին լուծում ամենասոսկալի ձևերով։

Հայ զինուորներին խնայել են մինչև ռուսների ետ քաշվելը սահմանից, որից յետոյ բոլոր գերի ընկնող հայերին քաշել են սրի։

Ամբողջ Թիւրքիայում երեք տարի շարունակ արգելված է եղել հայոց լեզուն նոյն իսկ ընտանիքներում խօսել, սակայն վերջին քաղաքական յեղաշրջումից յետոյ թոյլատրված է, ինչպէս նաև ազատել են բոլոր եկեղեցիները, որոնք առաջ անխտիր վերածված էին կազարմաների, խաչերը ցած էին իջեցված, իսկ բոլոր ժամագրքերը վառված ու ոչնչացված։

Գերիներն ասում են, որ իրանք տեսել են, թէ ինչպէս ճանապարհին, բոլոր քաղաքներում ծածանվելիս են եղել անգլիական դրօշակներ։

ՍՊԱՆԻԱՆ ՉԷ ՃԱՆԱՉՈՒՄ ԲՕԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Վիէննայում սպանական միսիան, որին յանձնված է ռուսական դեսպանատան շէնքի պաշտպանութիւնը, հրաժարվել է յանձնել դեսպանատան բանալիները խորհուրդների Ռուսաստանի ներկայացուցչին։

ԲՕԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ԴԷՄ

Եապօնական արտաքին գործերի նոր մինիստր Ուչիդան յայտնել է, թէ Եապօնիան ևս, դաշնակիցների և Գերմանիայի հետ միասին, հանդէս կը գայ բօլշեվիկների դէմ, որպէս զի միացեալ ոյժերով վերականգնեն կարգ ու կանոնն ու հանգստութիւնը Ռուսաստանում։

Մինիստրի ասելով, բօլշեվիկներին սպասում է մեծ պատիժ՝ ռուս ժողովրդի կամքի վրա բռնանալուն համար։

ԲԱԴԷՄԻՐԵԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Սօֆիայից հաղորդում են, թէ 20,000 բուլգար զինուորներ Տիրնօվօյում յայտարարել են հանրապետութիւն Բադէմիրեան անունով։

Բոլոր փորձերը խափանելու այդ հանրապետութիւնը՝ ապարդիւն են անցել։

Պարագլուխ Ստամբուլիսկիի կողմնակիցները պաշտպանվում են մեծ յամառութեամբ։

ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ ՉԵՐՆՕԳՕՐԻԱՅՈՒՄ

«Slovenac» լրագիրը հաղորդում է, թէ ամբողջ Չերնօգօրիայում ապստամբութիւն է, որին միացել են ալբան զինուորները։

Աւստրո-ունգար զօրքերը շտապով հեռանում են Չերնօգօրիայից։

Կօմիտաջիները գրաւել են Ցէտինէն։

ԼՈՒՐԵՐ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄԻՍԻԱՅԻՑ

Գերմանական Աւստրիան արդէն միացել է Գերմանիան կազմող պետութիւնների դաշնակցութեան։

Ֆօն-Կրէսը լսելով, որ Կօժիօյում կազմվել է գերման զինուորների խորհուրդ, Թիֆլիսում գտնվող գերման զինուորներին առաջարկել է կազմել նոյնպիսի խորհուրդ։

«Ֆօրվերտսը» մի շարք յօդուածներով ապացուցում է, որ բօլշեվիզմը հող չի կարող գտնել Գերմանիայում։

Գերմանիայից ստացված լուրերի համաձայն, զինադադարի պայմանները Գերմանիայի համար մեղմացվել են, նաւապաշարման պայմանները նոյնպէս։ Արևելեան ճակատը մաքրելու ժամանակամիջոցը երկարաձգված է և գերման զինուորներին առայժմ թոյլ է տրված մնալ արևելեան ճակատում։

Գերման նոր կառավարութեան առաջին հրամանը, որ ստացել է գերմ. պատուիրակութիւնը, վերաբերում է «կայսերական» բառը գործածութիւնից հանելուն։

Փօթիից գերմ. օֆիցերների մի յանձնաժողով նաւով մեկնել է Ուկրայնա, պարզելու այն պայմանները, որոնցով կարելի է մեկնել Անդրկովկասից։

Նոյեմբերի 14-ի երեկոյեան Բաթումից Թիֆլիս եկաւ անգլօ-ֆրանսիական միսիան հինգ հոգու ց բաղկացած։

ՂԱՐԱԲԱՂՈՒՄ

Շուշում ժողովրդի տրամադրութիւնը ընդհանրապէս ընկած է։ Շուշեցին քաղաքում մնալու դէպքում ենթակայ է «Թիւրքմացաբար» բռնի նստվելու բաղդին, թերևս և կախաղանների սիւներից ճօճվելու պատւին։ Քաղաքից դուրս գալու դէպքում էլ նա Ադրբէջանի իշխանութիւնը չը ճանաչող գիւղացիների կողմից ճանաչվում է դաւաճան և՝ որպէս այդպիսին՝ գիւղական բանակների ընդհանուր հրամանատար Սոկրատ բէկի հրահանգով, բռնվելու դէպքում, պիտի գնդակահարվի։

Զարմանալին այն է, որ մինչև այժմ հայ գիւղացիութիւնը չի ուզում հաւատալ, որ Բագուն վերցված է. նա նոյն իսկ կասկածում է Շուշի մտած զօրքերի Թիւրքական լինելու մասին։ Գաւառը թրթռում է սուտ լուրերի մի ցանցում։ Առաջվայ նման պատմում են, որ Թիւրքերը ռմբակոծվում է բագուեցիների կողմից, հաւատում են որ ուր որ է կը վերցվի Եւլախը, Գանձակը և կը գան դէպի Շուշի. բայց կատարվող դէպքերի մասին Ղարաբաղի գիւղացիութիւնը ոչ մի հասկացողութիւն չունի. նա նոյն իսկ չի ուզում հաւատալ իր տեսածին։ Ցամաօրէն պնդում են նրանք, որ քաղաքացիները ծախել են գաւառը Ադրբէջանին, և աշխատում են ամեն կերպ վնասել քաղաքացիներին։

Ճանապարհների վրա դրված է պահակ, որին հրահանգված է ձերբակալել քաղաքացիներին և ուղարկել Աւետարանոց գիւղը (Ջնախչի) ի տնօրինութիւն Ղարաբաղի զօրքերի ընդհանուր հրամանատար Սոկրատ բէկի։ Նոյն պահակին կարգադրված է թոյլ չը տալ քաղաք ներմուծել հաց, ալիւր, ցորեն և պտուղներ։ Վերջին կարգադրութիւնը զգալիօրէն ազդել է շուկայի գների վրա։ Հացը եղել է մի բուբլի, այժմ ծախվում է 1 ր. 60 կօպէկով. խաղողը 40 կ. դարձել է 1 ր. 50 կ., խնձորը, տանձը 30—70 կօպէկից բարձրացել են մինչև 1 ր. 50 կ., կարտօֆիլը եղել է 50 կ., այժմ վաճառվում է 1 ր. 20 կօպէկով։

Ղարաբաղի զօրքերի դրօշակների վրա ասեղնագործված է «Մահ կամ ազատութիւն»։ Զօրքերի մէջ կարգուկանոն մացնելու համար ձեռնարկված են ամենախիստ միջոցներ. դասալիքային չենթարկվելու պատճառով մինչև այժմ գնդակահարված են վեց հոգի։ Զինքերի և ռազմամթերքի կողմից Ղարաբաղի բանակը կազմակերպված է վերին աստիճանի անբաւարար կերպով, այնպէս որ Թիւրքական զօրքերի կողմից լուրջ պատերազմական գործողութիւններ սկսվելու դէպքում դժուար թէ այդ բանակը կարողանայ պաշտպանվել թէկուզ մի օր։

Զօրքի տրամադրութիւնը բարձրացնելու համար Աւետարանոցում խմբագրվում են լուրեր, որոնց համաձայն Անդրանիկը 15 հազարանոց բանակով, թնդանօթներով և անհաշիւ ռազմամթերքով գտնվում է մերթ Խծաբերդում, մերթ Դիզափ գիւղում և մերթ Հադրութում։ Բազմիցս անգամ հայ գիւղերից մարդիկ են ուղարկված ստուգելու պտտվող լուրերը, և պարզվել է, որ Անդրանիկը և ոչ մի զինուորը երբեք էլ չի եղել յիշեալ տեղերում։ Սակայն մինչև այժմ էլ չեն դադարում Անդրանիկի մասին առասպելներ պատմելուց և հաւատում են, որ նա պիտի գայ։

Թիւրքական զօրքերի I դիվիզիայի հրամանատար Ջէմիլ բէյի կողմից հրահանգված է, որ իւրաքանչիւր մի գիւղ ուղարկէ 2 ներկայացուցիչ Շուշի՝ իրան բացատրութիւններ տալու. ներկայացուցիչներ չեն ուղարկված։ Ի պատասխան Ջէմիլ բէյի հրահանգի Թիւրքահայ գաղթականներից կազմված վաշտի հրամանատար կապիտան Իշխմէճեանից ստացված է ուլտիմատում Թիւրքերէն լեզուով, որով առաջարկվում է օսմանեան հրամանատարութեանը զինաթափ լինել և հեռանալ Ղարաբաղի սահմաններից։ Ուլտիմատումի մէջ Իշխմէճեանը անզգուշութիւն է ունեցել կամ գուցէ որոշ նկատումներով ցանկալի է համարել գրել, որ ինքը գործում է Ղարաբաղի զօրքերի մէջ նշանակված Շուշու վարչական մարմինների կողմից։ Ուլտիմատումից յետոյ կարգերը աւելի են խստանում Շուշում։ Մինչև երեկոյեան ժամը 10-ը չէր արգելվում քաղաքացիների անցուդարձը փողոցներում, այժմ երեկ. ժ. 7-ից յետոյ բոլոր պատահողներին ձերբակալում են։ Ղարաբաղի բանակի դէմ կռւելու համար խստիւ արգելված է քաղաքացիներին զինուորական համազգեստ կրելը, ուրիշ հագուստներ չունենալու պատճառով շատ օֆիցերներ և զինուորներ հարկադրված են տանը նստելու նոյն իսկ ցերեկով։

Ձերբակալված շուշեցիներին մեղադրում են գաւառում կատարվող դէպքերի մէջ, չը նայած որ նրանցից մէկը՝ Լ. Վարդապետեան (ս. դեմ.) որպէսզի չը գնդակահարվի, ստիպված է լինում գիւղացու շորերով գիշերով գալու քաղաք, ուր և ձերբակալվում է Թիւրքական հրամանատարութեան կողմից։

Մինչև այժմ կախաղաններին զոհ են գնացել երեք հոգի. երկուսը կախված են Թուրքական Թաղում, որոնք մեղադրվել են անհնազանդութեան և զօրքին դիմադրելու մէջ, մէկը կախված է հայկական մասում՝ շուկայի ծաղկանոցում շատրվանի դէմ առ դէմ. վերջինս մեղադրվում էր զէնքը չը յանձնելուն համար. նրա մօտը հրացան են գտել։ Մարդիկ կախվում են ոչ լուրջ պատճառներով և արդարանալու կամ բացատրվելու ոչ մի միջոց և ոչ մի հնարաւորութիւն չունեն։ Այս իսկ հանգամանքը բաւական է, որ քաղաքացիները սարսափահար եղած՝ ստիպված լինեն թողնելու քաղաքը. բոլորի ձգտումն է այժմ թողնել Ղարաբաղը. ամեն օր տասնեակ շուշեցիներ մեկնում են Շուշուց դէպի Թիֆլիս, Երևան և այլուր։ Եթէ դրութիւնը այսպէս շարունակվի, հնարաւոր է Շուշու դատարկվելը հայերից։ Թիւրքական հրամանատարութիւնը կասկածով է վերաբերվում դէպի հայ ազգաբնակութիւնը. հայկական մասից Թուրքականն են տեղափոխված բոլոր ռազմական ոյժերը. հայկական մասում մնացել է միայն զինուորական հիւանդանոցը։ Այս երևոյթը պակաս ճնշող տպաւորութիւն չի թողնում հայերի վրա։

Մինչեւ այժմ ձերբակալվածներից ազատվել են՝

Ս. Համբարձումեան (սօց. դեմ.), Գուրգէն Օհանեան (սօց. դեմ.), Արշաւիր Քամալեան (սօց. դեմ.), Ս. Մանդինեան (սօց. դեմ.), Գեր. Բաղդասարեան (սօց. դեմ.), Կօլ. Իսախանեան (սօց. դեմ.), Ա. Մելիք-Յովսէփեան (սօց. դեմ.), Լեւոն Մինասբէկեան (սօց. դեմ.), Գր. Խաչեան (Հայ Ժող. Կուսակ.), Սեդրակ Բաղդասարեան (աշխատաւորական), Արսէն Յովհաննիսեան (Արսօ) (սօց. յեղ.), Ռուբէն Տէր-Գասպարեան (սօց. յեղ.), Հայրապետ Մուսայէլեան (դաշնակցական), Սուրէն Օհանեան (դաշնակ.), Եղիշէ Իշխանեան (դաշնակ.)։

Բանտումն են՝

Լեւոն Վարդապետեան (սօց. դեմ.), Մելք. Եսայեան (սօց. դեմ.), Սիմ. Բաբաջանեան (Հայ Ժող. Կուս.), Միք. Տէր-Յովհաննիսեան (դաշ.) և ուրիշները։

Հաւանօրէն վերջիններս բացի Միք. Տէր-Յովհաննիսեանից, որի մօտ զէնք է գտնված, նոյնպէս կազատվեն։ Այս գործում մեծ դեր է խաղում քաղաքագլուխ Գերասիմ Իսաւէնը, այս վարվռուն ծերունին, որի ջանքերով ազատված են առաջինները։

Թուրքերի կողմից ձերբակալված է Սալմանբէկը (սօց. յեղ.), որը մեղադրվում է Հինդարխի գիւղացիական շարժման մէջ ընդդէմ Թուրք բէկութեան։

Իսմէնէր Լիւֆտալի բէկ Բէբուտով սպանված է Թուրք խուժանի ձեռքով Աղդամի մօտ։

Թուրքերի մէջ լքումն է առաջացել. մինչև 28 տարեկանները զօրակոչի են ենթարկվում. նախկին ոգևորութիւնը չը կայ։ Թուրքերը նոյն իսկ հրաժարվում են անյայտ ուղղութեամբ Շուշուց գրեթէ ամբողջ կազմով հեռացող Թիւրքական զօրամասերին կառքերով և ձիերով օգնելու գործից։ Մեր գալու ժամանակ Շուշում գրեթէ Թիւրքական զօրք այլ ևս չէր մնացել։ Մեծ քանակութեամբ զօրքերի հանդիպեցինք մենք Բարդայում, որ բռնել էին Շուշի տանող խճուղին. ոմանք ասում էին, որ դրանք ուղարկվում են Ծարտարի ուղղութեամբ՝ հայերին բնաջինջ անելու համար։ Առ այժմ միայն այսքան կարելի է գրել Ղարաբաղի մասին։

Նեգրի

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻ ՀԱՐՑԸ

Հայոց Ազգ. Խորհրդի Գործ. Մարմնի կողմից նախորդ օրը կառ. նախագահ Ն. Ժորդանիային ներկայացան Յ. Արղութեան և Ա. Երզնկեան՝ պարզելու համար մի շարք խնդիրներ։ Բանակցութիւնների արդիւնքը հետևեալն է.

1. Եթէ 10 օրվայ ընթացքում գաղթականների վերադարձի խնդիրը վերջնականապէս չը լուծվի, այն ժամանակ կառավարութիւնը պատրաստ է տեղաւորել նրանց Վրաստանի սահմաններում, յատկացնելով դրա համար ազատ զօրանոցները Ծալկայում, Բակուրիանիում, Բօրժոմում, Մանգլիսում և այլն։

2. Կազմվելու է մի խառն յանձնաժողով կառավարութեան և Ազգ. Խորհրդի ներկայացուցիչներից, տեղական իշխանութիւնների հետ միասին, ընկվիզիցիայի ենթարկելու այդ վայրերում բոլոր յարմար շէնքերն ու ամարանոցները։

3. Կարսի և Ալէքսանդրօպօլի շրջանի այն գաղթականները, որոնք կը կամենան անցնել Հայաստան, գնացքներ կը ստանան մինչև Ղարաքիլիսա։

4. Այն գաղթականները, որոնք կը վերադառնան սայլերով կամ ֆուրգօններով, նոյնպէս կը ստանան բոլոր դիւրութիւնները։

5. Գաղթականական մարմինների պահանջները և բժ. Խաչեանի ձերբակալութեան վերաբերեալ ևս Ժորդանիան խոստացել է կարգադրութիւն անել գործի հետ ծանօթանալուց յետոյ։

Բոլոր այս խնդիրների գործադրութեան համար Ազգ. Խորհ. յարաբերութեան մէջ պիտի մտնի Մախարաձէի հետ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԻՖԼԻՍ

Բաղ. վարչութիւնը մերժեց լուսաւորութեան մինիստրութեան դիմումը՝ հաւալսարանի ուսանողներին էլէկտրաքարշի էժան տոմսեր տալու։

Քաղ. վարչութիւնը որոշեց ժամանակաւորապէս դադարեցնել Պետական Թատրոնից տուրք վերցնելը, որովհետև Թատրոնը վնասներ է ստանում։

Արդարադատութեան մինիստրը առաջարկել է շրջանային դատարանի դատախազին՝ քրէական պատասխանատուութեան ենթարկել խմբագիրներին այն թերթերի, որոնց մէջ սուտ լուրեր են տպվում վրաց կառավարութեան գործունէութեան մասին, մամնաւորապէս փախստականական խնդրի շուրջը։

Ռուսաց ազգային խորհուրդը կարգադրութիւն է ստացել Թիֆլիսի միլիցիապետից այն մասին, որ «Լօնդօն» հիւրանոցում, ուր տեղաւորված է ռուսաց ազգ. խորհուրդը, հինգ սենեակ դատարկվի Թիֆլիս եկող անգլօ-ֆրանսիական միսիայի համար։

Ադրբէյջանի կառավարութիւնը որոշել է սեփական դրօշակ [illegible] լինելու է եռագոյն՝ կանաչ, կարմիր և կապոյտ։ Կարմիր ֆօնի վրա նկարված է լինելու մահիկ՝ ութանկիւնեայ աստղով։

Նոյեմբերի 17-ին, կիրակի, բացվում է ֆրանսիական ակումբը բոլորովին նոր հիմունքներով։

300-ը վերստի գաղթականութեան կարիքների համար փախստականական բաժանմունքը յատկացրեց 30,000 ռուբլի։

Երէկ Կ. Պօլսից Թիֆլիս եկաւ վրաց պատուիրակութեան անդամ Գ. Բ. Գվազավա։

Մետեխի բանտի 196 կալանաւորներ մի գրութեամբ դիմել են վրաց պարլամենտի նախագահին, խնդրելով շուտով պարզել իրանց վիճակը. նրանք ասում են, որ աննպաստ հանգամանքների շնորհիւ է որ ընկել են բանտ, որ իրանցից շատերը անմեղ են, և նրանց գործի քննութիւնը շարունակվում է և, աւելացնելով որ բանտը չի հանդիսանում ուղղիչ հիմնարկութիւն, այլ աւելի փչացնում է մարդկանց, խնդրում են բանտերից արձակել իրանց և թոյլ տալ զօրքերի շարքը մտնելու, որ անպայման դատարանին հետևանքներ կունենայ իրանց համար։

Նոյեմբերի 16-ին, շաբաթ օր, երեկոյեան ժամը 8-ին տեղի կունենայ Գերման-Հայկական Կուլտուրական Միութեան հերթական երեկոն նոյն բնակարանում (Պասկեվիչի փող. № 11)։ Միութեան նախագահի օգնական պ. Ս. Կանայեանը կը խօսի «Մխիթարեան ուխտի գործունէութեան» մասին. դասախօսութիւնից յետոյ կը լինի երգ և երաժշտութիւն։

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Հրատարակիչներ՝
ՍՈՒՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
ԼԵՒՈՆ ՔԱԼԱՆԹԱՐ

ՅԵՂԿԱՏՈՒ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԱԲԻՆԷՏ
Մեդից. ֆեղշ. Ա. ԵՍԱՅԵԱՆԻ
Հիմնաւոր բժշկութիւն սուր և խրօնիքական տրիպէրի, շանկրի, սիֆիլիսի (Նեօսալվ. կամ Էրլիխի եռակեան «914»-ի և «606»-ի համար մասնագէտ բժշկի հետ) սեռական թուլութեան, և այլ վեներական ցաւերի նորագոյն մեթոդներ և էլէքտրականութիւն կաշուի տակ սրսկումներ, լուացումներ, վէրքի փաթաթումն, բանկա կցնել, ծաղկահատութիւն։ Մասսաժ ձեռքով և էլէքտրականութեամբ։ Վօլ. օնցովի. արձանի մօտ Семеновская ул. № 9. Ընդունելութիւն կանանց օր՝ 4—6 ժամը ճաշից յետոյ, կանանց 6—7-ը։ 444 100—83

Типографія "ЭКОНОМІЯ" Тифлисъ.

րումից յետոյ՝ նա հնարաւոր չը գտաւ ընդունելու ֆինանսների մինիստրի պորտֆէյլը, որն առաջարկված էր նրան:

Նոյն պօրտֆէյլը առաջարկվել էր նրան Հայաստանի հանրապետութեան կառավարութեան մէջ, որպիսին նա պահպանեց մինչև վերջին ժամանակներս, երբ հայկական կառավարական կազմը ենթարկվեց փոփոխութիւնների, որոնց հետևանքով Կարճիկեանին յանձնվեց խնամատարութեան մինիստրի պօրտֆէյլը:

Հանգուցեալը յեղափոխութեան առաջին ամիսներին եղել է Հայոց Ազգ. Խորհրդի անդամ, Թիֆլիսի քաղաք. դումայի իրաւասու, մասնակցել է բազմաթիւ հասարակական գործերում և ձեռնարկութիւնների մէջ թէ յեղափոխութիւնից յետոյ և թէ առաջ:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

(Վրաստանի Հեռագրական Գործ. միջոցով)

ԶԻՆԱԴԱԴԱՐԻ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋԸ

(Գերմանական մամուլ, 14 նոյեմբ.)

Մամուլը շարունակում է քննել զինադադարի 35 պայմանները, որոնք հանդիսանում են շատ ճնշիչ գերման ժողովրդի համար: «Բերլ. Տայտունգը» այդ պայմանները համարում է ամօթ նրանց նախաձեռնողների համար:

Ձէզոք մամուլը նոյնպէս շարունակում է լրջօրէն քննել զինադադարի խիստ պայմանները:

Գերման լիազօրների առելով, գերման կառավարութիւնը թէև հնազանդ է կատարել զինադադարի պայմանները, բայց նրանցից մի քանիսի ոյժով հազիւ թէ հնարաւոր լինի շուտով ետ բերել գերման զօրքերին նուաճված շրջաններից և յանձնել փոխադրիչ միջոցները: Գերման ժողովուրդը, որ դիմացաւ պատերազմին յիսնթացս 50 ամիսների ամբողջ աշխարհի դէմ, կամենում է պահպանել իր ազատութիւնն ու միութիւնը, չը նայած ամեն բռնութեան: 70 միլիոն ժողովուրդը կարող է տանջվել, բայց ոչ մեռնել:

«Կենիգսբէրգ» յածանաւով նոյեմբ. 13-ի ցերեկվայ ժամը 1-ին մեկնեցին գերմանական նաւատորմի զինուորների և բանուորների խորհրդի լիազօրները անգլիական ծովակալութեան ներկայացուցիչների հետ հանդիպելու համար: Զինադադարի պայմանները գործադրելու հարցում իբրև էքսպերտ ... մասնակցելու է ծովային ոյժերի պետ ֆօն-Տրապբէրը:

Ռումինական կառավարութիւնը Մակենզէնի և 11-րդ գերմանական զօրքերի կարգադրութեան տակ է դրել ամեն օր 6 գնացք՝ զօրքերը դուրս հանելու համար:

ԳԵՐՄ. ԺՈՂ. ԼԻԱԶՕՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԿԱԶՄԸ

(Բոլշեվիկեան մամուլի բիւրօ, 15 նոյեմբ.)

ԲԵՐԼԻՆ, 13 նոյեմբերի.—Ժողովրդական լիազօրների խորհուրդը բաժանեց աշխատանքներն այսպէս.

Էբերտը—ներքին գործերի և զինուորական.

Հաազէն—արտաքին գործերի և գաղութների.

Շէյդեմանը—ֆինանսների.

Դիտմանը — զօրացրման, առողջապահութեան ու արդարադատութեան:

Լիզէնբէրգ—մամուլի և տեղեկատուի:

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԱԼ. ԽԱՏԻՍԵԱՆԻ ՀԵՏ

Ինչպէս յայտնի է, նոյեմբերի 14-ի երեկոյեան Կ. Պօլսից Թիֆլիս վերադարձան հայկական հաշտարար պատուիրակութեան անդամներ՝ Մ. Պապաջանեան, Ալ. Անտոնեան և Ալ. Խատիսեան:

Միևնոյն օրն եթ Ալ. Խատիսեանին ներկայացաւ «К. Сл.»-ի աշխատակիցը, որին նա հաղորդել է հետևեալ տեղեկութիւնները.

Պատուիրակութիւնը թողել է Կ. Պօլսում իր ներկայացուցիչ Թահտաճեանին հայ գերիներին ընդունելու համար:

Պատուիրակութեան հետ միասին եկաւ գերմանական այն միսսիան, որ նշանակված է Հայաստանի հանրապետութեանը կից: Այլև եկան 65 հայ և 4 վրացի գերի:

Բաթումում տեղական վալին ցոյց տուեց պատուիրակութեանը շքեղ ընդունելութիւն և ուղեկցեց: Զարմանալի ուշադիր վերաբերմունք ցոյց տուեցին դէպի հայերը վրաց իշխանութիւնները, երկաթուղային վարչութիւնը և վրացական հաշտութեան պատուիրակութեան անդամ Գվազավան:

Թիւրքերը զինադադարի պայմանները ստորագրեցին հոկտ. 31-ին ց. ժ. 12-ին և պաշտօնապէս այդ մասին յայտարարվեց Կ. Պօլսում նոյեմբ. 1-ին: Սուլթանների մայրաքաղաքը ընդունեց տօնական կերպարանք: Մանաւանդ Պերան զարդարվեց դաշնակից պետութիւնների դրօշակներով: Ստամբուլը ցոյց տուեց խիստ զսպված վերաբերմունք:

Պատուիրակութեան մեկնելուց յետոյ տեղեկացել են, թէ դաշնակիցների 2 ռազմանաւ նոյեմբ. 11-ին անցել են Նեղուցներով, իսկ նոյեմբ. 12-ին՝ անգլօ-ֆրանսիական նաւատորմը, որը և սկսել է ընդունել բարձր Էյֆէլեան աշտարակից: Ցամաքով դաշնակից զօրքերը Կ. Պօլիս են մտնում Սալոնիկի երկաթուղագծով:

Դաշնակիցները գրաւեցին զինուորական մինիստրութիւնը և իրանց տնօրինութեան տակ առան Թիւրքիայի երկաթուղիները:

Թիւրքիայում լիակատար յեղաշրջում է, Նոր սուլթանը և գահաժառանգը գործում են միանգամայն անկախ: Գահաժառանգը կրթված անձն է, բանաստեղծ, արտիստ ու երաժիշտ: Նոր կաբինէտի գլուխ կանգնած է Թեվֆիկ փաշան: Կաբինէտի մէջ ոչ մի ժեօն թիւրք չէ մտել: Կաբինէտի մէջ կայ մի հայ մինիստր՝ Մարտիկեան էֆէնդի՝ պօստ-հեռագրի, և մի յոյն՝ Կոնստանտին էֆէնդի՝ առևտրի ու արդիւնաբերութեան: Թիւրքաց պարլամենտում կան 9 հայ պատգամաւոր, սենատում՝ 2 հայ սենատոր:

Թիւրքիայում նկատելի է մեծ ցանկութիւն հաստատելու այն ժամանները, որ առաջ բերին պատերազմը և հայերի ու արաբների կոտորածները... Միևնոյն միտքը արտայայտեց պարլամենտի բացման ժամանակ սենատի նախագահ Ահմէդ-Րիզա բէյը, որ ասաց, թէ «պէտք է պատժվեն 800 հազար հայերի սպանող և կէս միլիոն արաբների կոտորածի գործողները»:

Նոյեմբ. 11-ին սուլթանը իրադէով յայտարարեց, թէ երկրի մէջ պէտք է վերականգնվեն կարգ և կանոնն ու օրինականութիւնը, պէտք է պատասխանատուութեան ենթարկվեն հին ռէժիմի բոլոր նոցուկները և դատվեն հայերի և արաբների կոտորածների հեղինակները: Թիւրքաց պարլամենտի մամնաժողովը արդէն ձեռնարկել է Սաիդ և Թալէաթ փաշաների կաբինէտների նախկին մինիստրների հարցաքննութեանը:

Ժեօն Թիւրքեր կուսակցութեան պարագլուխներ Շաքիր և բժ. Նազիմը, նաև Թալէաթն ու Էնվերը, չը նայած նրանց վրա սահմանված հսկողութեան, փախել են Կ. Պօլսից: Էնվերը փախել է կանացի շորով:

Պատուիրակութիւն շոգենաւի վրա եղել է և Խալիլ փաշան Զօնգուլդակում շոգենաւն հասաւ Թիւրքաց մի ականանաւ, որ խուզարկութեան ենթարկեց շոգենաւը և, Կ. Պօլսից ստացած կարգադրութեան համաձայն, Խալիլ փաշին ետ տարաւ:

Ցրնթացս 4 ամսների Կ. Պօլսում եղած ժամանակ պատուիրակութիւնը նկատել է Կ. Պօլսի 200,000 հայ՝ ազգաբնակութեան ճնշված տրամադրութիւնը: Նոյն իսկ նրա ներկայացուցիչները չէին շփվում պատուիրակութեան անդամների հետ: Սակայն վերջին երկու շաբաթում հայերը ոգևորվեցին: Պատուիրակութեան անդամների մօտ էին գալիս պարլամենտի անդամները, իսկ զինադադարը ստորագրվելուց յետոյ՝ Թիւրքիայի հայութիւնը կենդանացաւ: «Րաշիդ» շոգենաւի վրա, որով եկաւ պատուիրակութիւնը, ինչպէս ասվեց վերևում, կային 64 հայ գերիներ: Սրանք սկսել են ճանապարհին երգել «Մեր հայրենիքը»...

Ըստ երևոյթին Թիւրքիայում փրկվել են անհամեմատ աւելի հայեր, քան մենք ենթադրում ենք: Բայց նրանք գտնվում են գերութեան մէջ թիւրքերի և քիւրդերի մօտ, կանայք՝ հարեմներում և բոլորը բռնութեամբ ընդունել են իսլամը, և այժմ միայն այդ ամենը յայտնի է դառնում: Տրապիզոնում պատ. անդամները տեսել են մի քանի հայուհիների, որոնք պահվում են հարեմների մէջ: Պէտք է յայտնի լինի, որ նոր հրատարակված իրադէով բռնութեամբ իսլամութիւն ընդունած քրիստոնեաները կարող են վերադառնալ իրանց դաւանանքին առանց որևէ ձևականութեան: Ձեռնարկված է եռանդով գտնելու հայ որբերին և բանալու որբանոցներ: Այդ գործում մեծ մասնակցութիւն է ցոյց տալիս Հռոմի պապը Կ. Պօլսի իր նուիրակի միջոցով, որին հայ պատուիրակութիւնը յանձնել է յիշեալ նպատակով 1000 թիւրքական լիրա:

Միակ օազիսը, ուր հայերը չենթարկվեցին Թիւրքիայում բռնութեան, դա Զմիւռնիայի շրջանն է, ուր ազատվեցին 40,000 հայեր, և Զունգուլդակը:

Կ. Պօլսում պատուիրակութեան անդամներին հաւատացրել են, թէ թիւրքերը իրանց բոլոր նուաճած շրջաններն արդէն մաքրել են, որովհետև թիւրքաց նոր կառավարութիւնը կտրուկ կերպով պատուիրել է այդ անել: Սակայն, ինչպէս տեսնում են պատուիրակութեան անդամները, թիւրքաց կենտրոնական կառավարութեան պատուէրներն այստեղ չեն կատարվում, իսկ եթէ կատարվում են՝ շատ դանդաղ: Նուրի փաշան իր աշխատակիցներով որոշակի հրաժարվել է ենթարկվել թիւրքաց կառավարութեան կարգադրութիւններին:

Նոյեմբերի 10-ին Սիրիան և Արաբիան յայտարարվեցին անկախ: Պատրաստութիւններ են տեսնվում յայտարարելու բէդուիններին անկախ:

Կ. Պօլսում այլ ևս ոչ ոք չի կասկածում, թէ անկախ Հայաստան անպայման կը ստեղծվի:

Հայ պատուիրակութիւնը առաջին իսկ գնացքով մեկնելու է Երևան՝ զեկուցում տալու հայ կառավարութեանը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

(Բոլշեվիկեան մամուլի բիւրօ)

Վերցնել պաշարողական դրութիւնը, միութիւնների ու ժողովների ազատութիւն, վերացումն գրաքննութեան, դաւանութեան ազատութիւն, ամնիստիա քաղաքական յանցանքների համար:

Մամուլը եռանդով քննում է կառավարական ծրագիրը: Բուրժուական թերթերի կարծիքով, առաջին հերթին պէտք է դըրվեն ազգային ժողովի ընտրութիւնների նախապատրաստութիւնները:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԻՑ ՅԵՏՈՅ

(Գերմանական մամուլ, 14 նոյեմբ.)

Նրանից յետոյ, երբ յեղափոխութեան առաջ բերած գլխաւոր շարժումը վերջացաւ և հանգստութիւնն ու կարգ ու կանոնը ընդհանուր առմամբ վերականգնված են, նոր իշխանութիւնները ձեռք են առնում միջոցներ ժողովրդի նորմալ տնտեսական կեանքը ապահովելու համար:

Կառավարութիւնը յայտնում է ի գիտութիւն ընդհանուրի, թէ բանկերում և խնայողական գանձարաններում ի պահ դրված գումարների մասին ոչ մի հիմք չը կայ անհանգստանալու:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐԻ ԵՒ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՂՄԿԱԼԻ ՆԻՍՏԸ

(Բոլշ. մամուլի բիւրօ, 15 նոյեմբ.)

ԲԵՐԼԻՆ, 11 նոյեմբ.—Կայացաւ բանուորների և զինուորների խորհրդի աղմկալի նիստը: Կքբերը քորքորվեցին Բարտի առաջարկութեան պատճառով՝ կազմել գործադիր կոմիտէն միմիայն անկախներից:

Վիճաբանութիւններից յետոյ վճռվեց կազմել գործադիր կոմիտէ պարիտէտ հիմունքով:

Լիբկնէխտի ճառը առաջ բերեց յուզմունք: Նա խստագոյնս յարձակվեց Էբերտի և նրա կառավարութեան վրա:

Գործադիր կոմիտէի մէջ մտնում են Շէյդեմանի 6 կողմնակիցներ, 6 անկախներ և 14 զինուոր: Նախագահ ընտրվեց պօդպօրուչիկ Բալց: Կոմիտէն գործելու է մինչև խորհուրդների համագերմանական համագումարը:

Լիբկնէխտը զինուորներին խորհուրդ տուեց ընտրել օֆիցերներին իբրև լիազօրներ: Դրանից յետոյ կազմվեց ժողովրդական լիազօրների խորհուրդ, որ պատասխանատու է Բեռլինի պատգամաւորների խորհրդի առաջ: ... բանուորներին, հետևեալ բովանդակութեամբ. «Գերմանիան հանդիսանում է սօցիալիստական հանրապետութիւն: Քաղաքական իշխանութիւնը կրում են բանուորների և զինուորների պատգամաւորների խորհուրդները: Օրվայ լօզունգ հանդիսանում է անյապաղ հաշտութիւն»: Բանաձևը վերջում ողջոյն է ուղարկում ռուս ընկերներին և պահանջում է վերադարձնել ռուսաց դեսպանութիւնը կրկին Բեռլին:

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋԸ

ԹԻՖԼԻՍ, 15 նոյեմբ.—Զինուորական մինիստրի անունով ստացվել է հետևեալ հեռագիրը Բօրժոմից.

«Երէկ փախստականները իրանց միջից ընտրեցին 2 լիազօր և ուղարկեցին Թիւրքաց զօրահրամանատարի մօտ՝ Ազքրա գիւղը, խնդրելու, որպէս զի թոյլ տրվի փախստականներին վերադառնալ իրանց տեղերը. սակայն թիւրքաց զօրահրամանատարը մերժեց: Գեն. նահանգապետ Մալակեվ»:

ՕՐՎԱՅ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Բոլշ. մամուլի բիւրօ, 15 նոյեմբ.)

ՕԴԵՍԱ, 11 նոյեմբ.—Օդեսայի և Սեվաստոպոլի միջև երևացել են անգլիական սուզանաւեր: Գերմանական դրօշակով գնացող բոլոր նաւերը պայթեցվում են. նաւաստիներին ափ են հանում:

ԲԵՐԼԻՆ, 12 նոյեմբ. — Դրութիւնը Հոլլանդիայում շարունակ սուր կերպարանք է ստանում. սպասվում են յուզմունքներ:

ՆԱՈՒԷՆ, 12 նոյեմբ.—Իտալական երրորդ զօրաբանակում զինուորները հրաժարվում են հնազանդվել օֆիցերներին: Մանաւանդ մեծ յուզմունք է տիրում 6-րդ զօրաբանակում: Իտալական իշխանութիւնները արգելք են լինում, որպէսզի գերմանական յեղափոխութեան ընթացքի մասին տեղեկութիւններ չը ստացվեն երկրում:

ՑՈՒՐԻԽ, 13 նոյեմբ.—Շվէյցարիայի ներքին քաղաքականութեան մէջ նկատվում է փոփոխութիւն: Գործադիր կոմիտէն սպառնում է ընդհանուր գործադուլ առաջ բերել:

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ԲԱԳՒՈՒՄ

Միանգամայն վստահելի աղբիւրներից ստացված տեղեկութիւնների համաձայն՝ ֆրանսիական և անգլիական միսսիաները, մտնելով Բագու, իջևանել են «Մետրոպօլ» հիւրանոցում, որոնց հետ եղել են նաև ուղեկից շատ օֆիցերներ: Այնտեղ սպասվող զօրքի համար շտապ պատրաստվում են զօրանոցներ:

ՀԱՅԵՐԻՆ ԹՈՅԼԱՏՐՎԱԾ Է ԲԱԳՈՒԻՑ ՄԵԿՆԵԼ

«Ազրբէյջան» թերթի մէջ տպված յայտարարութեան համաձայն, բոլոր հայերին՝ թէ կանանց և թէ տղամարդկանց՝ թոյլատրվում է ազատ կերպով մեկնել Թիֆլիս, Երևան կամ օտարասահմանեան այլ քաղաքներ: Մեկնողները պիտի թոյլտուութիւն վերցնեն ոստիկանատներից:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԻՖԼԻՍ

Հայաստանի գործ. հաւատարմատարը միջնորդել է վրաց արտաքին գործերի մինիստրի առաջ, որ մինչև ապրանքափոխանակութեան ... թոյլ տրվի Վրաստանի վրայով Ազրբէյջանից Հայաստան փոխադրել 40 վագօն նաւթ, 70 վագօն մազութ, 9 վագօն բենզին: Վերցվելիք զանազան տուրքերի փոխարէն Ջամալեանն առաջարկում է 20% այդ վառելանիւթի քանակից:

Երէկ Հայաստանի գործերի հաւատարմատարը Վրաստանում այցելեց Հայաստանի մինիստրներ Ա. Ն. Էնֆիաճեանին, Միք. Աթաբէկեանին և Լ. Ղուլեանին:

Անդրկովկասի սօց.-դեմօկրատիական 8-րդ համագումարը որոշեց կուսակցութիւնը բաժանել երեք առանձին մասերի՝ Վրաստանի, Հայաստանի և Ազրբէյջանի սօց.-դեմօկ. կուսակցութիւնների. այսինքն կայացաւ անդրկովկասեան սօց.-դեմօկրատների անջատում ըստ ազգութիւնների: Բացի այդ՝ համագումարը որոշեց՝ ներկայ համագումարը համարել անդրկովկասեան սօց.-դեմ. կուսակցութեան վերջին համագումարը և նրա օրակարգը սպառելուց յետոյ, գումարեց վրաց սօց.-դեմ. կուսակց. համագումար:

Համաձայն Վիրահայ Ազգ. Խորհրդի դիմումի, Նպաստամատոյց Ընկերութեան վարչութիւնը երեք խորհրդի գաղթականական բաժանմունքին յանձնեց 118,000 ռ. փախստականների այժմեան սուր կարիքներին բաւարարութիւն տալու համար:

Վրաց արտաքին գործերի մինիստրը դիմել է լեռնականների կառավարութեան, խնդրելով թոյլ տալ Դերբենդում գտնվող բոլոր վրացիներին հայրենիք վերադառնալու, որի համար վրաց կառավարութիւնը ուղարկում է յատուկ գնացք: Տեղեկութիւններ կան, որ վրացիներին այնտեղ նեղում են:

Գեներալ Ծուլուկիձէն հեռագրում է, որ Շուլավէրի զինաթափումը վերջացել է արդէն:

Վրաց արձանագործ Նիկոլաձէն դիմել է վրաց կառավարութեան, յայտնելով որ մի մեկենաս հող է յատկացրել իրան արուեստանոց կառուցելու, բայց ինքը միջոցներ և նիւթեղէն չունի այդ շէնքը գլուխ բերելու, ուստի խնդրում է կառավարութեանը օգնութեան հասնել իրան: Կառավարութիւնը որոշեց, յարգելով Նիկոլաձէի արձանագործական 20-ամեայ գործունէութիւնը, կառավարութեան միջոցներից ձրիաբար յատկացնել նիւթեղէն՝ արուեստանոցի կառուցման համար:

Երէկ բացվեց յոյների համագումարը: Ներկայ են 30 պատգամաւոր:

Քաղ. բժշկա-սանիտարական բիւրօյի տեղեկութիւնների համաձայն՝ բծաւոր տիֆով հիւանդացողների թիւը հետզհետէ աւելանում է: Հիւանդանոցում կան 64 այդպիսի հիւանդ:

Լեռնականների կառավարութիւնը դիմել է վրաց կառավարութեան, յայտնելով թէ ինքը որոշել է մասնակցել Անդրկովկասեան բոլոր լրացուցիչ հրատարակութեանը: Այդ բանի համար լեռնականների կառավարութիւնը արդէն ստացել է Ազրբէյջանի համաձայնութիւնը:

Նոյեմբերի 15-ին, Փօթիի վրայով, հայրենիք մեկնեց գերման զինուորների մի էշելօն: Շուտով մեկնելու են մի քանի էշելօններ ևս:

Վրաստանի երկաթուղիների ծառայողները և բանուորները գործադուլ են արել օգոստոսի ռոճիկը չը ստանալու համար: Կառավարութիւնը ծառայողների պահանջը բաւարարելու համար յատկացրեց 2 միլիօն ռուբլի:

ԹԱՏՐՈՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկուշաբթի, նոյեմբերի 18-ին, Արտիստական թատրոնում Հայ Դրամատիկ Դերասանների Միութեան խումբը ներկայացնելու է Սումբատովի յայտնի պատմական պիէսը՝ «Դաւաճանութիւն». մասնակցում է ամբողջ խումբը: Տեղերի գները դրվագպէս էժանացված են, զինուորական տուրքի վերացման առիթով:

Այսօր Արհեստաւորաց Ակումբի ձմեռային թատրոնում կը կայանայ օպերետային խմբի սեզոնի բացումը. կը ներկայացվի երաժշտական դրամա 5 արար. «Արշին մալ ալան» (?) «Աւլի և Քեարամ», հեղ. Յ. Ոսկանեանի. մասնակցում է ամբողջ խումբը և յայտնի պարող պ. Ալբերտը: Գները էժանացված են:

Երէկ, ամսիս 16-ին, Զուբալովի Ժողովրդական Տանը ներկայացվելիք «Երկուորեք» պիէսի ներկայացումը, նոյն տեղում բանուորական պատգամաւորների արտակարգ ժողով նշանակելու պատճառով, յետաձգվեց: Պիէսը կը ներկայացվի, հինգշաբթի, ամսիս 21-ին:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Հրատարակիչներ՝

ՍՈՒՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ԼԵՒՈՆ ՔԱԼԱՆԹԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՑՈՅՑ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բժշկ. Բ. Նաւասարդեանի

Հիմնված 1880 թ.

(...)

Բաց է

Ամեն օր, բացի կիրակի օրերից

«606» եւ «914»-ի ներարկում բժշկական խորհրդակցութեամբ՝ առ. 11—12 ժ.

Բ. Ա. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վիրաբուժութիւն, վեներական (սիֆիլիս) հիւանդութիւններ:

Բ. Գ. ԱՂԱՄԱՐԵԱՆ—10—12 ժ. ներքին ջղային և երեխայոց հիւանդութիւն և ծաղկահատ:

Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ—12—1 ժ. մորթի, վիրաբուժութիւն և վեներական (սիֆիլիս) հիւ.

Ց. Ա. ՏԷՐ-ԳՐԻԳՈՐԵԱՆՑ—12—1 ժ. ներքին և երեխայոց հիւ.:

Դ. Ի. ՋԱՓԱՐԻՁԷ—10—11 ժ. ականջի, քթի և կոկորդի հիւ.:

Ի. Գ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ—11—12 ժ. մասնագէտ երեխ. հիւ.

Հնարք 3 ր.: ...

Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝

Բժշկապետ Բ. Նաւասարդեան

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԱԲԻՆԵՏ

Մեդից. փսիխ. Ա. ԵՍԱՅԵԱՆԻ

Հիմնաւոր բժշկութիւն սուր և խրօնիքական, տրիպէրի, շանկրի, սիֆիլիսի (ներարկումն Էրլիխի նշանաւոր «914»-ի և «606»-ի հմուտ մասնագէտ բժշկի հետ) սեռական թուլութեան, և այլ վեներական ցաւերին նորագոյն մեթօդներ և էլեքտրականութիւնը Կաշուի տակ սրսկումներ, լուացումները վէրքի փաթաթում, բանկա կպցնել, ծաղկահատութիւն: Մասսաժ ձեռքով և էլեքտրականութեամբ: Վորոնցովի արձանի մօտ՝ Семеновская ул. № 9. Ընդունելութիւնը ամեն օր՝ 4—6 ժամը ճաշից յետոյ: Կանանց 6—7-ը: 444 100—84

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ծախվում են հայերէն գրքեր

հետևեալ հեղինակների

Ալիշանի, Պատկանեանի, Րաֆֆիի, Շիրվանզադէի և ուրիշների. կայ ևս Զաւէնեանի հայոց պատմ. և հին ձեռագիր գրքեր: Ռուսերէն соч. Эмина, Толстого, Дюма, Эмил-Зола և այլն: Մեծ մասը շքեղ կազմված է: Նոյնպէս ծախվում է գրքերի պահարանը: Жуковская ул. № 15, անկիւնից առաջին պօդյեզդը. տեսնել ժ. 1—3-ը: 1047. 2—1

ՀԻՊՆՈՏԻԶՄԻ և մարդկային մաքի բաշխագործութեան գործնական հոգեբանութեան

ԿՈՒՐՍԵՐ

Յարութիւն Շէքերջեանի

Տալիս եմ փորձնական դասեր, դարմանում եմ զանազան հիւանդութիւններ՝ խառէրիա, ստամոքսային ներվային ցաւ, նեվրաստէնիա, արբեցութիւն, ծխել և այլ վատ սովորութիւններ: Ներշնչումն ծոյլ աշակերտ-աշակերտուհիներին՝ աշխատասէր լինելու համար:

Ընդունելութիւնը առաւօտեան ժամը 11—1-ը, Бебутовская № 56. Յ. Շէքերջեան:

(կ.) 916. 40—36

Типографія "ЭКОНОМІЯ" Тифлисъ.